

שיחות הר"ן קכ"ו

הצדיקים קדוש, הוא כפשוטו. כי בודאי הצדיקים שישארו אז ויתחזקו וישארו באמונתם הקדושה יהיו ראויים לומר לפניכם אפילו יותר מזה. מאחר שישארו קימים באמונה ולא יניחו עצמם ליפול ולטעות חס ושלום אחר העולם.

כי אצל רוב העולם קשה מאד מאד שיהיה אצלם העיקר רק האמונה. כי אצל רוב העולם אין העיקר אמונה, אלא ידיעות או גדלות וחירות, יש כמה מיני גדלות בעולם, ורחוקים מאד ממה שהאמונה תהיה למעלה מהכל. רק הצדיקי האמת דיברו מגודל מעלת האמונה.

ויהיה כמה מפורסמים ומנהיגים של שקר. היינו שאינן מדברים מעוצם מעלת האמונה.

ובאופן כללי מה שברור הוא שמי שלומד לקוטי מוהר"ן וספרי צדיקי האמת יודע שישנו סוד הנקרא 'מלכות עמרת בעלה', היינו כי ז"א הוא בחי' התוה"ק, והמלכות היא ענין התפילה. ורבינו ז"ל מאריך בספה"ק ששורש התורה הוא התפילה. כי בשורש העליון מלכות היא עמרת בעלה.

וכמו שנת' שאנחנו מברכים שלא עשני אשה, אבל הנשים מברכות 'שעשני כרצוני', שנשרשים בעולם הרצון, העולם העליון ביותר, ששם המלכות היא

ליל מוצאי שבת של שבת תשובה שנת תק"ע לפ"ק דיברו ממישיה. כי היה מפורסם שאמרו שבשנה זו יבוא. כיון שזה שנת תק"ע אמרו אנשים שהוא מסוגל לתשובה, ויתעורר 'תקע' בשופר גדול. ודעתו לא היתה נוחה לזה. כמו שמאריך מוהרנ"ת בכ"מ שאדרבה כשאומרים על איזה זמן שיבא משיח, בזה מרחיקים ח"ו את הגאולה. כי משיח יבא בהיסח הדעת. ולא באופן שאומרים בכח שבודאי יבא בזאת השעה, ואפי' כשיש ראיות מחז"ל שתהיה גאולה בשנה הזאת, אסור לקבוע כן, כי כשאומרים על שנה שבה תבא הגאולה, המקטרג עומד על זה למנוע, כי מאד מפחד מזה. ולכן הצדיקים לא היו מדברים בלשון הזה שמישיח יבא באיזה שנה, כי פחדו מהקטרוגים של הס"מ. ואמר אז שקדם שיבוא משיח לא אחד יהיה שיצחק על אמונה כי כמה צדיקים שיהיו אז יהיו צועקים בקול גדול על אמונה כמוני היום עד שיהיה נחר גרוגם (שקורין בלשון אשכנז איין ראסין דיא קיילי) ולא יועיל. היינו הגם שהצדיקים ידברו מאמונה, אבל העולם לא יקבלו דיבוריהם.

ומה שכתוב (ישעיה ד ג): "כל הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו". ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא עה:): שיאמרו לפני

עמרת בעלה, היינו שהתפילה היא שורש התורה. בשורש כל השרשים ששם האמונה גדולה מאד אפי' למעלה מהז"א מהתורה.

והכלל שבעולם אין ענין התפילה והאמונה חשוב כ"כ, דבעולם התורה חשובה יותר. והתפילה, בני אדם מזולזין בה, ואי' בלקו"ה הל' ר"ח שרחל ולאח הם בחינות תורה ותפילה, רחל היא בחי' התורה, שבה כתיב 'ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה', שבעולם מחשיבים את ענין לימוד התורה. אבל לאח 'עיניה רכות', היינו שהת"ח מזולזין בענין התפילה. וכמ"ש 'אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה', אבן היא בחי' שם ב"ן בחי' אמונה ותפילה, מאסו בה הבוני עולם, התלמידי חכמים שחושבים שהעיקר הוא לימוד התורה שנוסף להם כל יום עוד ידיעות בתורה"ק, אבל אין מחשיבים עבודת התפילה. אבל 'היתה לראש פינה', כי המלכות בשורשה העליון יש לה כח יותר גבוה מהתורה. ואדרבה שורש התורה בתפילה. וכמ"ש בזה"ק שמי שמתעסק בכנין המלכות והאמונה ומתפלל על בנין בית המקדש, הוא בקל זוכה באמת להשגת התורה בשורש. וכל הצדיקים והתלמידי חכמים שכלל ישראל הולכים לאורם בכל הדורות, היו צדיקי אמת ותלמידי חכמים אמיתיים, וזהו פלא, שהיו גדולי עולם נוראים שלא זכו שספריהם יתפרסמו בכלל ישראל, ואין הלכה כמותם, ויש מאידך ספרים אחרים שהשי"ת סיבב שכל ישראל מקבלים תורתם והולכים לאורם. ובאופן כללי, כל מי שכלל ישראל קבלו ללכת

לאורו, זהו כי באמת היה צדיק אמת, והיה מקושר להשכינה הק' בשורש, וכיון שתורתו נמשכה משורש השכינה, לכן אע"פ שהיו הרבה ת"ח עצומים, אבל כל תורתם מהשפה ולחוץ, כי צריך להיות מקושר לשפ"ה דקדושה, שפ"ה בגי' שכינ"ה, כשיש קשר עם השי"ת בעת הלימוד, אזי התורה נמשכת מדביקות באלקות.

וכמ"ש חז"ל על דוד המלך 'זה' עמו שהלכה כמותו', הלכה אותיות הכלה, שדוד המלך היה מקושר לשכינה הק', ולכן זכה שהלכה כמותו, כי תורתו גבוה מאד מאד. והצדיקים המקושרים לשכינה הק', אצלם האמונה הוא דבר גדול מאד, וכן התפילה היא עיקר עסקם בחייהם.

והיה מעיד הגאון רעק"א על ר' יונתן אייבשיץ זי"ע שהיה גדול מאד בפלפול, ור' יונתן אייבשיץ כתב מכתב למקובל גדול, בענין שאלות של הבעל הפרדס וכו', הוא כותב לו שאין לו שום הנאה בעולם רק בזמן התפילה בבוקר שעומד בתפילת שמונה עשרה ומיוחד היחודים ועוסק במרכבה העליונה, זהו עיקר תענוגו יותר מכל התענוגים שיש לו בעולם, אפי' החידושי תורה והשגות אלקות שזכה בדברי תורתו שהיה לומד תורה לשמה במדרגה נוראה ונפלאה, כי היה בעל מדרגה גדולה, אעפ"כ גדלה בעיניו עבודת התפילה, שהיה זה נעשה שורש לכל התורה שלו.

וידוע מה שאמרו הצדיקים שביום שאינם מכוונים באמת בתפילה, אי אפשר

ואע"פ שיש ענין לעסוק בתורה כהכנה לתפילה, כשאדם קם בבוקר ולא זכה לקום חצות ולעסוק בתורה, ואין מוחזר מוכן לגשת לתפילה, אזי ע"י לימוד התורה מכין עצמו אל התפילה, אבל אע"כ עיקר שלימות לימוד התורה הוא אחר התפילה. וכמו שאמר הר"ק מבארדיטשוב שכל מדרגה בתורה לשמה היא רק ע"י תפילה בכונה. כי בתפילה יוכל כל אחד מישראל להרגיש איזה קרבת אלוקים, ומי שמתפלל התפילה בכונה עצומה, יזכה בנקל גם בעת לימוד התורה בדביקות בה'. אבל מי שאינו מתפלל בכונה קשה מאד מאד שיבא בעת הלימוד להרגיש אלוקים. כי כל הלימוד שלו ביבשות וקרירות. לכן צריך להאיר את השורש בעת התפילה, כשיתפלל בכונה יזכה אח"כ לבא לדרגת תורה לשמה ודביקות בעת הלימוד. ולהרגיש את ה' בעת הלימוד ולהיות דבוק בו ית' באמת.

ואין ספק שלא ימצא אז קיבוץ כמונו
היום שנמצאים כמה בני אדם
שמתקבצים יחד שהפצים באמת לשמע
דבר ה'. כי בזמן הבעש"ט והמגיד היה דור דעה והיו הרבה אנשים שנתקבצו ורצו לעבוד את השי"ת באמת ביחד. **ואף על פי**
שיהיה אז איזה כשרים בדור אך יהיו
מפוזרים. וצריך להתפלל שכן נזכה לכך. ויש קבלה שאפי' שני אנשים שיתחברו יחד לעבוד את ה' בלב ובנפש אחת, יקרבו הגאולה מיד. וע"ז עוסק הס"מ להפריד לבות עובדי ה' שלא יהיו ביחד בדביקות בה'. והוא מה שגילה הבעש"ט ותלמידיו הק' שצריך לעבוד על זה ולהתפלל על זה, שאדרבה דייקא כשיש עובדי ה' שהם

להם באותו יום לחדש חידושים אמיתיים בתוה"ק. וכן היה כשתלמידו של הר"ק ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א אמר לו 'היום חידשתי חידוש נאה ואמיתי אע"פ שלא כיוונתי היום באהבת עולם, ענה לו הרבי ר' שמעלקא, תאמר לי החידוש, ותיכף ומיד סתר לו כל החידוש, כדי להראות שאין שום חידוש אמיתי רק בכח התפילה באמת להשי"ת.

וכן היא דרך הצדיקי אמת, אע"פ שבודאי אצלם העיקר הוא התוה"ק, אבל אע"כ השורש הנעלם של גילוי התוה"ק הוא התפילה.

כמו שמביא הר"ק ר' אהרן סטראשלער מרבו הבעל התניא, שכשאדם יכניס בתוך פה של אדם מת לחם ומים וכל מיני אכילות שבעולם לא יוכל לעשות מזה כלום, רק אדם חי יכול לאכול המאכלים ולשתות המים. כמו כן אדם שאין לו חיות אלקות בעת התפילה הרי הוא בבחי' אדם מת רח"ל, ואח"כ כשלומד תורה בחי' לחמה של תורה, זה נראה כמו לחם בפה מת, שאין לו קשר עם השי"ת, והלחם מועיל רק לאדם חי, היינו שזוכה לכוון בתפילתו, ולהרגיש הקשר עם השי"ת. אזי דייקא התוה"ק היא בבחי' לחם בפה חי.

וכמו"ש בגמ' שנוהר אבא חלקיה שתהא תפילתו סמוכה למטתו, שיתפלל מיד תפילת הבוקר כדי שהתורה שילמד אחריה תהיה בשלימות בכח התפילה שמתפלל מיד בבוקר. כי עיקר שלימות התורה הוא אחר התפילה שהוא נעשה אדם חי ודבוק בהשי"ת.

בבחי' מלכות, צריכין להזהר שלא יהיה בחי' אנא אמלוך, כי אנן בחביבותא תליא. לדון אחד את חבירו לכף זכות בלב אמת עד הסוף, ואע"פ שהוא יותר גדול ממך, אתה רוצה להיות כלול בו, כי אהבת חברים אמיתית היא שכל הזמן הושב אחד על מעלת חבירו.

והס"מ יודע איך עבודה זאת חשובה כ"כ בעיני ה', כמ"ש 'ואהבת לרעך כמוך, אני ה'', כששני יהודים אוהבים זא"ז, אני ה' שוכן ביניהם. והוא עיקר מה שנתאוות הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, שיהיה השראת ה' באהבת ישראל. כשה' רואה איזה אהבה אמיתית של שני אנשים מישראל וכ"ש יותר, מיד שורה השכינה ביניהם, ונתעורר תאוות הקב"ה לבנות בית המקדש. לכן הס"מ מונע זאת האהבה מאד.

הגם שיש היום חבורות ואהבת חברים, אבל צריך שתהיה אהבה שאינה תלויה בדבר, היינו לא שאוהב את החבר כי ראה בו איזה מעלה או איזה דרגא, אלא גם כשימצא בו איזה חסרון בהענין ובנקודה שעל זה נבנה הקשר שלהם, גם ימשיך באהבת חברים אמיתית. והוא בחי' אהבת יונתן ודוד, אהבת אמת שהנפש האלקי מרגיש הקשר אלקי, וצריך לבנות הקשר בין אנשים שלא יהא תלוי על מעלות, אלא רק על הקשר אלקי שהקב"ה סיבב שיש לך קשר עם זה היהודי, הקשר הוא הנפש האלקית, בבחי' קשר עצמי כמו אב לבנו. ר אלקי, והוא מה שצריך לבנות הקשר בין אנשים שלא תלוי על מעלות, אלא רק הקשר אללא מצד כל הסיבות

שבעולם, אלא מצד קשר האמת שהוא חלק אלוה ממעל.

כי צריך לדעת שתמיד שיש קשר בין אנשים, בודקים בשמים למעלה אם הקשר הזה הוא אמיתי או לא, כי משמים מבקשים לראות האם הוא קשר אלקי או שהוא קשר סתמי בשביל כל מיני מעלות. לכן איפה שיש קשרים בין אנשים בכל בחי' חבורה שיש באמת, צריך להזהר שיהיה קשר אמת.

ובלשון הקבלה כשיש קשר בין שנים משום איזה מעלה או הטבה, הוא בחי' אח' באח', הוא קשר שתלוי זה בזה. אבל כשבא זמן הנסיון, שבלשון הקבלה הוא סוד סילוק המוחין מז"א ונכנסין בנוק' ונעשה סוד הנסירה, היינו שאין מקבלים כלל החברים זה מזה מה שהיה רגיל לקבל ממנו, ואז מנסים אותו אם הוא מקושר עמו באמת או סתם מחמת שקיבל ממנו איזה הנאה. ואז ע"פ רוב ברגע הנסיון של הנסירה אינו מקושר עם חבירו, ואז רואים בשמים שזה לא הנקודה של אהבת אמת. ואם יתגבר גם בעת הנסיון להתחזק להתקשר עם חבירו, שהרי אנו כולנו מקשה אחת, ואדרבה, כל מה שקבלתי מחבירי עד השתא היה מחמת הקשר האמיתי שיש, וגם עכשיו בעת הנסיון הוא מכוון מאת ה' שאיני מקבל זה מחבירי, ואותו דבר הוא הקשר עם ה'. שה' נותן לאדם טובות בלי סוף, ויום אחד הוא מעלים ממנו זאת, ומנסה אותו אם הוא מקושר בו באמת. ואם הוא מראה שאין לו שום חילוק כלל, בחי' בחי' אהלל דבר באלקים אהלל דבר (עיין לקו"מ ד), זה סימן

מתפלל, ושמע איך הוא אומר להשי"ת. 'רבנו של עולם, תחתוך את הידים שלי אם לא תתן זש"ק ליהודי הזה'. כך הוא ביקש באמת מהשי"ת באהבת אמת לכל אחד מישראל. ובזה זכה להמשיך ניסים ונפלאות לישראל.

וזהו בחי' תשובה של שבת, כמבואר בלקו"מ סי' ע"ט שיש תשובה של ששת ימי החול פעם כשר פעם פסול, פעם מלאך פעם גלה, אבל יש תשובה של שבת, שמקושר באמת עם השי"ת, ואיך שה' מתנהג איתו הוא מקושר אליו קשר נצחי, באמת לאמיתו כל רגע ורגע, אשרי חלקם, ולואי שנזכה לחיות עפר ואפר תחת רגלי צדיקי אמת, בביאת גוא"צ ברחמים בב"א.

ענה ואמר "כתב זאת זכרון בספר"
למען ידעו בימים הבאים שכבר
היה מי שידע זאת מקודם וידעו להתחזק
באמונה בו יתברך ובצדיקיו האמתיים:

שאתה מקושר באמת בה'. וכן אם עומד בנסיון באהבת חברים הנ"ל, הוא סימן של אהבת חברים ואהבת ה' אמיתית, שהוא מקושר באמת גם שלא בעת זמן ההשפעה. ואזי דייקא זוכה האדם לבחי' פנים בפנים, וזוכה לגאולת נפשו, שה' מאיר לו קשר אמיתי ונצחי.

וידוע שרביה"ק אמר על הרה"ק ר' אברהם קאליסקער זי"ע שהוא זכה לשלימות. ועיקר דרך עבודתו היה בענין אהבת חברים, הרי שענין אהבת חברים דבר גדול מאד שזוכים על ידו לשלימות.

וכן ידוע על הקדוש ר' ישראל אבוחצירה שנכנס אליו אחד שלא זכה לזש"ק עשרים שנה, ובא אצלו לבקש ברכה. וזה היה בחג הסוכות, וביקש הרה"ק הנ"ל שיביאו לו חולב ואתרוג שלו, ונטלן בידו והתפלל בלחש, והקשיב הגבאי מה שהוא

